

Com els crancs

Els torturadors, els qui actuaren durant el franquisme, continuen en llocs de responsabilitat i gaudeixen de la protecció d'un Govern que no sols no s'ha enfrontat amb el llast deixat per la UCD, sinó que l'ha continuat engreixant de bon grat.

Els torturadors de sempre: ¡Presentes!" pot semblar un titular de portada massa exagerat. Però creiem que no ho és gens, en aquests moments que ens toca viure, farcits de retallades per a moltes de les coses conquerides amb grans esforços en els últims anys. Si llegiu les nou pàgines que hem dedicat a aquest tema, en la secció anomenada *Document*, concloureu amb nosaltres que passen coses molt, molt preocupants.

L'anàlisi detallada de la trajectòria i la destinació de molts comissaris de l'antiga Brigada Político-Social demostra que no es va fer mai res per superar una de les assignatures pendents, probablement la més sagnant, de la transició: la depuració d'aquelles persones amb responsabilitats directes en crims penats per la justícia internacional que van actuar impunement durant anys sota el paraigua de la dictadura (i fins ben avançada la transició!). Malgrat la gran quantitat de proves i denúncies, només el temps o la mort han pogut llevar dels seus càrrecs de responsabilitat molts dels culpables de les tortures sistemàtiques a les comissaries espanyoles. Avui, quasi vint anys després de la mort de Franco, els més joves d'aquells policies tenen càrrecs i poder de decisió al servei d'un estat suposadament democràtic.

Però la gravetat de la denúncia s'incrementa en fer una ullada a la més punyent actualitat. La setmana passada, el ministre de l'Interior, Antoni Asunción, es declarava partidari de concedir l'indult al coronel de la Guàrdia Civil Rafael Masa i als altres vuit agents que estan condemnats per torturar Tomás Linaza, pare d'un presumpte activista d'ETA. Per si això no fóra prou, el Govern es mostrava també a favor de donar el tercer grau penitenciari a José Amedo i Michel Domínguez, que compleixen una pena de 108 anys de presó per la seua pertinença als GAL. Els dos condemnats ja gaudeixen de permisos setmanals i, en cas de confirmar-se el tercer grau, haurien de tornar a la presó únicament a dormir, tot i que només han complert cinc dels trenta anys de pena màxima a què poden ser condemnats.

Un dels protagonistes destacats del reportatge que publiquem en aquest número, el comissari Manuel Ballesteros, també ha estat absolt de l'acusació d'haver instigat dos confidents seus perquè fessin una matança en un bar d'Hendaia. En sortir del jutjat, Ballesteros va dir una frase bastant expressiva: "Continuaré lluitant contra ETA si déu em dona for-

ces i les autoritats del Ministeri em mantenen en actiu". Aquí hi ha la clau. Com és que un dels personatges més escabrosos de l'antiga Brigada Político-Social, ben conegut a València a principi dels anys setanta per la "duresa" (per dir-ho suaument) del tracte que aplicava als estudiants o militants antifranquistes detinguts, pot haver mantingut la confiança absoluta de tots els responsables d'Interior, des de Barrionuevo fins al ministre actual?

La situació, doncs, és aquesta. Els torturadors, els qui actuaren durant el franquisme, continuen en llocs de responsabilitat, i els qui han destacat més tard, gaudeixen de la protecció d'un Govern que no sols no s'ha enfrontat amb el llast deixat per la UCD, sinó que l'ha continuat engreixant de bon grat. No és gens estrany que l'estat espanyol aparega en un lloc ben destacat dins dels informes anuals d'Amnistia Internacional sobre la tortura i els nodresca, any rere any, amb més i més casos.

Però el que més preocupa és que totes aquestes notícies apareixen en un clima generalitzat de marxa enrere: torna la censura als programes de televisió, algú qüestiona que es pugi exigir el coneixement de qualsevol altra llengua que no siga l'espanyola, fer vaga cada volta està més mal vist... De vegades l'única manera d'avançar és fer dues passes endavant per cada passa enrere. Ara bé, difícilment arribarem enlloc si caminem com els crancs.